

VERKSAMHETSPLAN 2024

Organisationen

Leader är en metod där privat, ideell och offentlig sektor arbetar tillsammans genom lokala initiativ, kunskap, innovativa idéer och engagemang för att utveckla och stärka attraktionskraften för ett hållbart, levande samhälle. Föreningens syfte är, att utgående från Ålands befolknings egna behov och värderingar, verka för att bevara den lokala servicen och de lokala arbetsplatserna, kunskande och sysselsättning, samt befärma och utveckla den lokala befolkningens och besökarnas trygghet och trivsel i enlighet med principerna för hållbar utveckling. Detta sker genom att föreningen genom två lokala aktionsgrupper implementerar Leadermetoden i EU-programmen på Åland. Programperioden 2023-2027 förväntas sättas igång ordentligt under 2024.

Medlemmar

Lokalkraft Leader Ålands medlemmar består i dagsläget av över hundra medlemmar bestående av föreningar, privatpersoner och kommuner. Samtliga 16 kommuner är medlemmar i Leader Åland vilket visar på ett förtroende för den lokala utvecklingsmetoden.

Resurser

Föreningen har en anställd personal på heltid. Arbetstiden fördelas på Leader, Fiskeleader och föreningens egen verksamhet. Leadergruppen (LAG) och Fiskeleadergruppen (FLAG) består av 8-18 ledamöter i respektive grupp som representeras av tredje, privat och offentlig sektor. Styrelsen, som består av sju ledamöter samt tre suppleanter, ansvarar för de övergripande frågorna, medan de lokala aktionsgrupperna LAG och FLAG ansvarar för förverkligandet av strategierna och beviljar projektstöd. Höstmötet väljer ledamöter och ordförande för respektive grupp.

Kontor

Besökskontoret finns på Ålands Landsbygdscentrum.

Lokal utvecklingsstrategi för Leader på Åland 2023-2027

Lokalkraft Leader Ålands lokala aktionsgrupp (LAG) är genomförare av lokalt ledd utveckling genom Leaderstrategin för Åland 2023-2027, vilken är framtagen inom ramen för Ålands del av Finlands CAP-strategiplan (landsbygdsutvecklingsprogrammet) för samma period. Totalt 1,3 miljoner euro har fastslagits för åtgärden under perioden. Totalt finns en miljon euro att fördela till projekt på Åland, samt 320 000 euro till verksamhetsbidrag (drift).

De nya möjligheterna om utvecklingsstöd marknadsförs och projektansökningar tas emot. Leaderkontoret ger rådgivning, bereder och sammanställer ansökningarna, vilka sedan behandlas sedan av Leadergruppen. Ålands landskapsregering kontrollerar lagligheten och fastställer besluten. Samarbetet med landskapsregeringen är viktigt och gemensamma riktlinjer och rutiner skrivs ner för att kvalitetssäkra arbetet för alla parter.

Alla ansökningar registreras i det elektroniska stödsystemet Hyrrä. Leaderkontoret ger skolning och rådgivning om systemet både för sökande och Leadergruppens ledamöter.

Samarbetet med de tvåspråkiga Leadergrupperna i Finland fortsätter starkare än tidigare eftersom vi nu ingår i samma CAP-strategiplan. Utöver den månatliga digitala träffen, hålls en gemensam fysisk träff per år. Det är även viktigt att fortsätta etablera kontakt med de svenska Leadergrupperna. Möjliga samarbetsprojekt utreds.

Delta i lokala, nationella och internationella evenemang. Bland annat arrangeras Den finlandssvenska landsbygdsriksdagen och Landsbygdsriksdagen i Sverige under året, samt LINC 2024 (Leader Inspired Network Community) som äger rum i Rumänien.

Fiskeleader på Åland 2023-2027

I Ålands del av Finlands operativa program för Europeiska havs-, fiskeri, och vattenbruksfonden 2021-2027 finns 580 000 euro budgeterat för lokal utveckling (projektstöd samt drift). Leader Åland har tidigare ansvarat för Fiskeleader på Åland genom Fiskets lokala aktionsgrupp (FLAG) och hoppas fortsätta med detta. En ny lokal utvecklingsstrategi för perioden 2023-2027 har tagits fram, men i skrivande stund är den ej ännu behandlad av Ålands landskapsregering. De tio finska Fiskeleadergrupperna har redan påbörjat programperioden sedan ett par år tillbaka. När det åländska Fiskeleader är igång igen, kan vi ingå i det gemensamma nätverket och utveckla ett starkare samarbete.

En ny grafisk profil för Fiskeleader har tagits fram i Finland och kommer att lyftas även i den åländska profileringen. Nya ansökningsguider och pedagogiskt material i tryckt och digital form tas fram för att underlätta vid användningen av det elektroniska ansökningssystemet som tidigare inte använts av stödmottagare eller ledamöter i Fiskeleader.

Vid ett flertal tillfällen har Leader Åland arrangerat fiskeseminarium, vilket planeras bli ett årligt återkommande evenemang för att samla olika intresserade aktörer kring aktuella teman, samtidigt som vi hoppas inspirera till utvecklingsmöjligheter.

Information och synlighet

En stor del av Lokalkraft Leader Ålands uppgift är att sprida information om Leadermetoden och lokalt ledd utveckling, samt de möjligheter som EU-programmen ger. Föreningen informerar om möjligheten till förverkligande av projekt och den rådgivning som erbjuds, samt ser till att öppenhet finns så att fler kan ta lärdom och hjälp av de som redan har erfarenhet av Leaderprojekt. Föreningen bevakar aktuella frågor lokalt, nationellt och internationellt och sprider information om detta.

Tryckt och digitalt informationsmaterial med pedagogisk och inspirerande framtoning tas fram. Information om verksamhetens aktualiteter och möjligheter till utvecklingsstöd sprids bland annat genom pressmeddelanden, social media, hemsidan, medlemsbrev och digitalt till övriga kontakter. Dessutom planeras allmänna och riktade informationstillfällen och besök i olika kommuner. Som exempel planeras öppna pop-up kontor och informationstillfällen i skärgården tillsammans med Företagsam skärgård och Ålands näringsliv.

Alla som får stöd genom EU-programmen har en skyldighet att informera om Europeiska unionens medfinansiering. Tidigare år har Leader Åland köpt in plåtskyltar vilka föreningens medlemmar har fått kostnadsfritt. Detta fortsätter i den nya programperioden, men skyltarna kommer att utformas på ett mer upplysande sätt och göras individuella genom att innehålla en kort beskrivning av insatsen som stöds.

Skolning, samarbete och nätverkande

Det är viktigt att de som sitter i styrelsen för föreningen och de som ingår i aktionsgrupperna har kunskap om de regelverk som finns samt känner sig säkra i sin roll och kan axla det ansvar som deras plats innebär, för att kunna ta bra beslut och på ett gediget korrekt sätt genomföra den pågående programperioden. Intern skolning arrangeras kring de nya strategierna och arbetsprocessen och om det elektroniska stödsystemet. Utbudet av externa skolningar och seminarier bevakas internationellt och regionalt. Leader deltar i mån av möjlighet fortsättningsvis i de nätverk som etablerats under åren i stort och smått i Norden, Finland och Åland.

Leader Ålands representation i några nätverk:

- Medlem och styrelserepresentant i Hela Norden ska leva
- Styrelserepresentant i Nordiska skärgårdssamarbetet
- Medlem i Finlands byar, deltar i arbetsgruppen för svenskfinlands byar
- Representant i styrgruppen för landsbygdsutveckling
- Ingår i ledningsgruppen för klustret Ålands Landsbygdscentrum
- Medaktörer i nätverket bärkraft.ax
- Organisationskommittén för Landsbygdsgalan 2024
- Representant i Landsbygdsakademien (röstas på vinnare i Landsbygdsgalan)

Finansiering

Verksamhetsbidraget för Leader och Fiskeleader är 100 % finansierat av EU-medel och finansiering från Ålands landskapsregering. Föreningens övriga verksamhet är ej stödberättigad. När budgeten för 2024 skrivs, har varken budget eller strategi för Fiskeleader (FLAG) 2023-2027 behandlats av Ålands landskapsregering.

Föreningens medlemsintäkter är avgörande för att täcka upp där verksamhetsbidragen inte räcker till. Tack vare medlemsintäkterna kan en fortsatt kvalitativ och bärkraftig verksamhet tryggas. Dessutom kan dessa medel användas till motfinansiering i transnationella och interregionala samarbetsprojekt mellan lokala aktionsgrupper för samhällsnyttiga åtgärder, för temaprojekt som samordnar mindre investeringar och utvecklingsprojekt på Åland, samt andra åtgärder kopplat till landsbygdsutveckling. Höstmötet fastställer medlemsavgifterna.

Verksamhetsbidraget för Leader (LAG-drift) är från och med den nya programperioden resultatbaserad och kommer att betalas ut procentuellt på basen av beviljade projekts redovisningar. Ett förskott erhålls. Utöver det är föreningens egen kassa och medlemsintäkter en viktig trygghet.

Budget för projektstöd som beviljas genom Leader och Fiskeleader presenteras i respektive strategi. Utbetalningen av dessa hanteras av Ålands landskapsregering, varför de inte finns omnämnda i bifogad budget.